Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 8 1 1 0 3 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 1

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Petek, 4. maj 2018 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.
Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Esej naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

M18110311 02

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia
Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

Priloga k izpitni poli 1 (M181-103-1-1)

Ciril Kosmač: Pomladni dan (odlomek)
Ciril Kosmač: Pomladni dan. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012. 47–51.

Oče je bil medtem odložil žago in se z dlanjo počasi pogladil po hrbtu svojega orlovskega nosu, kar je zmeraj storil, kadar je bil v zadregi, ali pa če je moral kaj premisliti. Toda rekel ni še niti besedice. Sedel je na tnalo in tudi Modrijanu pokazal prostor zraven sebe.

Modrijan je ponjuhal ščepec tobaka, posmrknil in zastokal:

– O Andrejček, saj bi sedel, pa še kako rad bi sedel in dolgo posedel s tabo! A ne utegnem, botrček, ne utegnem! Ta hip sem se spomnil, da moram še nocoj potegniti Ludvika na postajo. V Padovo gre. Na oniverzo. Na oniverzo! – je ponovil s poudarkom in si nato z obširnim rdečim robcem obrisal viseče brke.

– Na úniverzo! – je trdo naglasil oče. – Sicer pa se po naše reče vseučilišče, – je dodal, ker je jezno preganjal vse besede, ki so mu količkaj dišale po italijanščini.

– Saj, na vseučilišče, – se je Modrijan potrudil z novo besedo. – Jus bo študiral.

– Pravo se bo učil! – je ponovil oče.

– Saj, pravo, právico, – je prikimal Modrijan. – In če bo vse prav, bo odvetnik. Doktor bo, doktorček. In kar v Tolminu bo odprl pisarno, pisarnico.

Oče si je spet položil dlan na hrbet nosu, zinil pa ni ne bele ne črne.

Modrijan je spet ponjuhal, kihnil in si obrisal brke, nato pa je z glavo pokazal proti hiši in s ponarejeno nedolžnostjo vprašal:

– A tvoj bo ostal pa kar doma? ...Te, te, te, škoda bi bilo, kakšna škodica! Taka bistra glava, glavica, pa naj ostane v tem vresju, v tej senci, senčici! ... – Pomlaskal je z jezikom, sočutno zmajal z glavo in se ozrl po naših pustih in senčnatih rebreh.

Oče je počasi vstal, se z rokami uprl v boke in se zravnal ter nato tudi sam pogledal po svojih vresnatih strminah.

– Hm, vresja imam res precej, – je resno prikimal. – Toda še svoj živ dan nisem slišal ne bral, da bi vresje kaj vplivalo na glave. Kar pa se sence tiče, tudi prav nič ne vidim, da bi bile vse glave, ki se sončijo na prisojnem, bolj bistre, kakor so naše, ki se senčijo po teh osojah.

Oče je s temi besedami naravnost s prstom pokazal v Modrijanovega Ludvika, ki je v enajstih letih s težavo priplezal od prve gimnazije do mature ter se nato šele po tretjem naskoku z vsemi štirimi komaj skobacal čeznjo.

Modrijan je najprej globoko zajel sapo in stegnil vrat, kakor bi pogoltnil prevelik zalogaj, nato pa si je nekoliko krepkeje obrisal brke in spet pokril obraz s svojim trgovskim smehljajem. Ta smehljaj je bil res mrtev in obrabljen, toda Modrijan je z njim prehodil dolgo in zmagoslavno pot od potujočega kramarčka do trgovca, gostilničarja, posestnika in lastnika treh hiš, zato je tako obrasel njegov obraz, da se ga ni nikdar znebil, kakor se seveda ni znebil svoje duše, ki je ostala duša potujočega kramarčka. Če je zbadal, je zbadal zelo previdno in samo takšne sirotnike, ki res niso mogli prispevati niti drobtinice k njegovemu bogastvu. Sam pa je na zbadanja odgovarjal s smehljajem. Njegova koža je bila debela, zato ga ni bilo mogoče zbosti tako globoko, da bi pozabil na svoja življenjska gesla: »Brez čentezimčka ni lire, brez lirice ni tisočaka! Trgovina zrase iz trgovinice! V trgovini je vse dovoljeno, samo zamera ne!« Tudi očetove besede, čeprav so bile ostre in pravilno zasajene, ga niso zbodle dovolj globoko, zato je na zbodljaj odgovoril s pretirano širokim smehom:

– He, he, he! To si pa dobro povedal, dobro si povedal! Te, te, te, petnajst petelinov, botrček, jezik pa imaš, jeziček! Nak, moj mu že ni kos, ni mu kos! Zato pa kar grem! Adijo! – je vzkliknil, zakrilil z obema rokama in se naglo zasuknil, da bi odšel.

– Počakaj, no! – ga je zadržal oče. – Nekaj bi te še rad vprašal.

Modrijan se je samo ozrl in vprašujoče vzdignil brado.

– Rad bi vedel, če si bil namenjen samo do mene? – je prav počasi rekel oče.

Modrijanu to vprašanje očitno ni bilo všeč. Začutil je skrito past, zato je zamižal, si z robcem pokril usta ter šele po premisleku odkimal:

– Ne, ne! ... Pravzaprav nisem bil nikamor namenjen, prav nikamor ... Kar takole sem šel ob vodi, ob vodici, – je zamencal na mestu in s kratko roko pokazal v reko. Pri tej kretnji je onstran Idrijce

OBRNITE LIST.

perforiran list

M 1 8 1 1 0 3 1 1 0 4

V sivo polje ne pišite.

zagledal svoj travnik pa je uprl vanj svoj pogled kakor v odrešenika in sproščeno nadaljeval: – Saj, ob vodi sem šel, in ker me je že zaneslo do Preseke, sem stopil še teh pet korakov, da ti rečem dober dan in da mimogrede pogledam, če bo kaj otavnice. Otavnika je bilo dva voza, da, dva vozička ga je bilo, otavnička, otavnice pa še za pašo ne bo, kakor vidim, še za pašico ne.

– Mhm, mhm! – je skoraj slovesno prikimal oče. – Povej no, od kdaj pa si tako daljnoviden, da moraš čez reko gledati na svoje travnike, če hočeš presoditi, kako kaj kaže trava?

Modrijan je trdo zamižal, a vendar je takoj odgovoril, in sicer popolnoma mirno, vsakdanje:

– Že dolgo, Andrejček, že dolgo. Zelo sem daljnoviden. Nemara tudi zaradi tobaka. Saj pravijo, da njuhanje še prav posebno vpliva na vid.

Oče je zavil oči proti nebu, češ temu človeku ne prideš in ne prideš do živega. Nato pa je razširil roke in rekel kar naravnost:

– Tudi jaz sem daljnoviden! In brez njuhanja! In zato, Martinček moj, prav dobro vidim, kaj tiči za to tvojo potjo. Šel si torej z doma in si takole zavil ob vodi, vodici. Pa si se prisukal vse do mojega vresja. Pol ure daleč, pol urice. In po tej senčici! In vse samo zato, da bi me vščipnil zaradi poba, ker ga ne morem več poslati v šole!

– Andrejček! – je zavrisnil Modrijan. In da bi očeta res prepričal, kako globoko ga je užalil, je ogorčeno zacepetal z nogami. – Andrejček, to je pa že preveč, preveč je! Ne, to pa že ni več šala, ni več šalica! ... Da bi jaz?! ... Ne! Jezus mi je za pričo, Jezušček! Da bi jaz ščipal? Tebe, botrček! Botrček, da! – je ponovil s poudarkom in se takoj zravnal, kakor bi mu pri tej besedi prišla v glavo odrešilna misel. In res je takoj nadaljeval sproščeno in celo karajoče: – Le poglej, botrček, kakšen si! Tako grdobijo mi očitaš, v resnici pa me je Ludvik poslal. 'Pojdi in pozdravi botrčka,' mi je rekel, 'in prosi ga, naj mi nikar ne zameri, če sam ne pridem po slovo.' In res mu ne smeš zameriti, saj veš –

– Aha! – ga je prekinil oče. – Torej si bil le namenjen k meni?

– Seveda sem bil namenjen, samo nisem vedel, če bom prišel vse do tebe, – se je zlagal Modrijan in hitro nadaljeval: – Ampak obljubil je, naš Ludvik, da ti bo pisal iz Padove, pisal ti bo. 'In saj se tudi spodobi!' sem mu zagrozil. 'Zapomni si, da je birmanski boter očetov namestnik! In ti se lahko zaneseš na svojega botrčka. Sam si ga izbral, sam si ga prosil, in prav nič se te ni otepal, čeprav smo bili takrat še brez lastne strehe, brez strehice smo bili. Šel ti je za botra in še uro ti je kupil, urico.' Da, Andrejček moj, če mi verjameš ali ne –

– Verjamem, verjamem! Saj veš, da ti vse verjamem! – ga je z naveličanim zamahom roke prekinil oče, ki je bil medtem položil klado na tnalo in prijel za sekiro.

– Jezus no, Jezušček! – je poskočil Modrijan in potegnil debelo uro iz telovnika. – Te, te, te, petnajst petelinov, kako sva se zaklepetala! Kakor dve stari babi, prav kakor dve babici! Adijo, adijo! – je zakrilil z obema rokama in se kar zagnal proti kolovozu.

– Adijico! – je oče posmehljivo kliknil za njim in še isti hip dvignil sekiro ter z enim samim zamahom preklal debelo klado. Nato je preklal še eno in še eno in še eno.

V sivo polje ne pišite.

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

KADETKA IN BELLA MED PRETEKLOSTJO IN SEDANJOSTJO

Kadetka in Bella sta zaznamovali življenje pripovedovalca iz *Pomladnega dneva* in Jakoba Beera iz *Ubežnih delcev*. Ali bi znali primerjati odnos med Kadetko in pobom ter Bello in Jakobom, kakršen je bil v njihovem otroštvu? Oba odnosa ponazorite s povzetkom pripetljaja, ki se je ohranil v spominu odraslih pripovedovalcev. Skušajte pojasniti, kakšna je vloga Kadetke in Belle v odrasli dobi pripovedovalcev in zakaj je takšna. Presodite, ali je vpliv Kadetke in Belle na pripovedovalca v romanih predstavljen prepričljivo, in svojo presojo utemeljite.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Ciril Kosmač: Pomladni dan (odlomek)
Ciril Kosmač: Pomladni dan. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012. 47–51.

Modrijanov obisk, o katerem beremo v odlomku, je za očeta in poba neprijeten, a je pomemben za pobovo prihodnost. Skušajte pojasniti, zakaj je Modrijanov prihod poba vznejevoljil ter kako je pogovor med očetom in sosedom vplival na odločitev o njegovem šolanju. Pojasnite, zakaj in kako se v pogovoru med očetom in Modrijanom stopnjuje napetost. Katere značajske lastnosti kažeta Modrijan in oče v odlomku? Ponazorite jih s pomočjo sredstev karakterizacije, s katerimi ju pisatelj upodobi. Pojasnite, kaj je izobrazba sina pomenila Modrijanu in kaj pobovemu očetu. Kaj izobrazba pomeni vam?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

M 1 8 1 1 0 3 1 1 0 6

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

NASLOV IZBRANEGA ESEJA

M 1 8 1 1 0 3 1 1 0 8

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 1 1 0 3 1 1 1 0

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 1 1 0 3 1 1 1 2

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 1 1 0 3 1 1 1 4

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 1 1 0 3 1 1 1 6

V sivo polje ne pišite.